

Utveckla ”kultur och fritid”!

Fritiden – meningen med livet?

En lång rad filosofer från Aristoteles till moderna samhällsteoretiker har påvisat fritidens stora betydelse för både individer och samhälle. Alla har dock inte förstått den ”kommunala nyttan” av en kultur/fritidssektor. I många kommuner har man därför lagt ner ”kultur och fritid” och delat upp verksamheten på andra förvaltningar. Det är illa!

Vi förordar *utveckling* av sektorn och inte *avveckling*. Behovet av *goda, sunda harmoniska människor* är stort i vårt samhälle där negativ stress, utbränning och psykisk ohälsa är alldeles för stor.

Vi vet att en aktiv fritid är en god buffert mot ohälsa, tristess och fördomar. Därför behöver vi *aktiva medborgare*, som tar del i samhällslivet, i stället för passiva åskådare och ”konsumenter”.

Sammanfattningsvis visar forskningen att en aktiv, medveten och effektiv fritidspolitik kan åstadkomma

- minskning av den sociala segregationen,
- aktiva och hälsosamma livsstilar,
- förutsättningar för frivilliga och kommunala aktiviteter,
- utveckling av både stad och landsbygd,
- stimulering till ett livslångt lärande,
- fördjupning av demokratin.

Fritidsvetarna arbetar med det **nya fritidsbegreppet**. Fritidsfrågorna kan inte reduceras till enbart en kultur- eller en idrottsfråga. Det nya fritidsbegreppet står för livskvalitet och välbefinnande där fysiska, kulturella/konstnärliga, politiska och sociala aktiviteter blir lika viktiga.

Arena/arenor för debatt och utveckling

Folkbildning, folkhälsa, friluftsliv, fritid, idrott, kultur, turism, ungdom är centrala begrepp inom ”Kultur och Fritid”.

Folkbildningen företräds av *Folkbildningsrådet*, folkhälsan ligger hos *Folkhälsoinstitutet*, friluftslivet hos *Svenskt friluftsliv*, idrotten företräds av *RF*, kulturen av *Kulturrådet*, turismen har hamnat hos *NUTEK* och för ungdomsfrågorna ansvarar *Ungdomsstyrelsen*.

Endast fritiden saknar en nationell myndighet eller organisation. **Fritidsvetarna** erbjuder en unik arena för diskussioner om fritid, livskvalitet och välbefinnande. Rätt förstådd och uppbyggd är fritidssektorn en framtidsbransch! Det gäller bara att finna formen.

Fritidsvetarna vill skapa förutsättningar för en dialog kring den nya fritidspolitiken och dess inriktning – lokalt och/eller regionalt.

Här presenterar vi ett axplock av verksamheter som vi kan hjälpa framåtsyftande kommuner med.

Utbildningar

a) Föreläsningar

Vi har lång både praktisk och teoretisk erfarenhet av fritidssektorn. Vi erbjuder därför ett antal föreläsningar med olika inriktningar kring fritidens ekonomiska och politiska betydelse. Beställ vårt föreläsningsspaket gratis.

b) Kurser

Vi har tagit fram grundstrukturer för kurser för politiker, tjänstemän på chefsnivå och fritidsledare/samlingslokalchef. De är avpassade för respektive målgrupp.

Kursen för *politikerna* tar upp de viktigaste fritidspolitiska vägvalen och deras effekter och kan anordnas som en sedvanlig politikerutbildning.

Kursen för *cheferna* går på arbetstid och syftar till att ingående kunskap om fritidspolitiska begrepp och föreställningar samt om fritidsvetenskapens landvinningar.

Kursen för *verksamhetsledare* m.fl. utgår från fritidsgården/allaktivitetshuset som centrum för en grannskapsutveckling för att öka innevånarnas sociala kapital.

Vi har också tagit fram en grundstruktur för *lärare* vid fritidsledarlinjer och gymnasiets fritidsinriktade kurser.

Alla kurser kan anordnas regionalt eller lokalt. Med grundstruktur menar vi att kurserna inte är fixa och färdiga utan kan förändras utifrån lokala/regionala behov. Syftet med kurserna är att uppdatera respektive målgrupp med den senaste forskningen och även peka på liknande verksamheter i andra länder.

Kurserna utgör en utmärkt möjlighet att komma samman och på ett kvalificerat sätt diskutera *sektorsspecifika* frågor, vilket ledarna för allmänna konsult- och ledarskapskurser sällan har någon kunskap om. I alla kurser anlitar vi experter på olika områden. Kurserna erbjuder således en arena för att diskutera frågor, som är väsentliga för sektorn.

Beställ vårt kurs- och föreläsningsspaket gratis.

c) Seminarserie

Vi har goda kontakter med forskarvärlden inom fältet. Vi hjälper kommuner/regioner med att arrangera seminarserie med forskare kring aktuella teman. En sådan serie kan fungera som en fortlöpande kompetensutveckling under en termin eller ett år.

d) Studie/kunskapsresor

Ett internationellt utbyte är viktigt för alla verksamheter. Vi har i Sverige alltför lätt att isolera oss, det visar inte minst debatten kring EU. Kultur/fritidssektorn har mycket att lära från andra länders liknande verksamhet.

Vi planerar studieresor till Danmark, Finland, Norge samt till England och USA.

Utvecklingsarbete

Det är lätt att det går slentrian i all verksamhet. Utvecklingen går däremot obönhörligt framåt och det gäller att hänga med i svängarna. Endast genom ett kontinuerligt utvecklingsarbete, kan den ”kommunala nyttan” med verksamheten försvaras. Vi hjälper till med att

- analysera målen med verksamheten
- diskutera metoder för att nå målen
- utveckla och fungera som stöd/resurspersoner under utvecklingsarbetet
- utvärdera verksamheten och föreslå förändringar inför framtiden

Spara rätt

I många kommuner finns lokaler som stänger kl 16 och personalen går hem. Samtidigt öppnas andra lokaler med ny personal. Så går det när en helhetssyn inte anläggs. Resultatet blir onödiga effektivitetsbrister och kostnader.

Vi ser goda möjligheter till ett effektivt sparande inom sektorn utan att verksamheten gentemot skattebetalarna blir försämrad. Det går nästan alltid att få ut mer för mindre pengar.

Det förutsätter dock öppenhet och lust till nytänkande. Vi hjälper kommunerna med *kostnadsanalyser* av verksamheter och bidragskonstruktioner, *översyn* av lokaler samt ger *goda exempel* på nytänkande.

Fritidspolitisk strategi

Vi har tagit fram ett dokument – *Strategi för en ny fritidspolitik*. Skälen är två.

För det första finns många kulturpolitiska strategier. De flesta behandlar dock bara de konstnärliga uttrycksformerna och blir därför ensidiga. På senare tid har begreppet *kulturplan* – med inspiration från engelskans *cultural planning* – börjat användas. Även om kulturplanerna är bredare, så har vi ännu inte sett någon som har anlagt det helhetsperspektiv som *cultural planning* i sin grundform står för. Engelskans ”culture” kan inte översättas till svenskans ”kultur” – ”fritid” är ett bättre uttryck.

Politiska program anger visioner och långsiktiga krav (jfr. socialdemokraternas krav på republik). En strategi och ett strategiskt tänkande är i stället en levande produkt, som skall finnas med i verksamheten hela arbetsdagen. En strategi talar om när och hur en åtgärd skall vidtas.

Inom fritidssektorn har vi bara sett en enda fritidspolitisk strategi. Det verkar som våra fritidsnämndspolitiker saknar mål och visioner för verksamheten. Stämmer det? Varför skall vi då lägga skattepengar på verksamheten?

Våra tankar om fritidspolitiska strategier har vi hämtat från England, där vi har sett lyckade försök med *leisure strategies*. De har tagits fram av Tony Blairs *New Labour* och ingår som en viktig del i regeringens program för att modernisera den offentliga sektorn och få ut mer värde för pengarna – *Best Value*. Arbetet har vitaliserat fritidssektorn, engagerat medborgarna kring gemensamma angelägenheter och fördjupat kunskaper och insikter. Det bör tilläggas att nämnda tankar kring *cultural planning* har hämtat näring från samma källa.

Ett strategiskt tänkande innebär först att en grundlig analys görs över fritidssituationen i kommunen och vilka värden en medveten fritidspolitik kan tillföra kommunens innevånare. Nästa steg är att i samråd med befolkningen – således inte bara de aktiva i föreningslivet – diskutera hur den goda fritiden skall se ut och vem eller vilka som skall bygga upp den. Det tredje steget är genomförandet av strategin, som därefter utvärderas.

Mer information

Besök vår hemsida – www.fritidsvetarna.com – för mer information.

Fritidsvetarna är en tankesmedja kring livskvalitet och välbefinnande. Vi hjälper företag, förvaltningar och organisationer att skapa goda, sunda och harmoniska människor - i organisationen och i samhället.

Vi utvärderar och analyserar verksamheten, kompetenshöjer personal och förtroendevalda samt stöder utvecklingsarbete. Vår verksamhet grundar sig på vetenskaplig teori och empiri – ett bra sätt att nå kvalitet.

Läs mer och besök **Fritidsvetenskaplig bokhandel** på www.fritidsvetarna.com